

26714 *LLEI 35/1995, d'11 de desembre, d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual. («BOE» 296, de 12-12-1995.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La víctima del delictes ha patit un cert abandonament des que el sistema penal va substituir la venjança privada per una intervenció pública i institucional, equànime i desapassionada, per resoldre els conflictes generats per la infracció de la llei penal. Però, des d'una perspectiva més global, la pretensió punitiva de l'Estat s'ha d'apropar al problema social i comunitari en què consisteix el delictes per prevenir-lo i recuperar l'infractor, per descomptat, però a més, per reparar en la mesura que sigui possible el dany que ha patit la víctima. Moltes vegades, l'abandonament social de la víctima a la seva sort després del delictes, el seu etiquetatge, la falta de suport psicològic, la mateixa intervenció en el procés, les pressions a què està sotmesa, la necessitat de reviuir el delictes a través del judici oral, els riscos que genera la seva participació en el mateix judici, etc., produeixen efectes tan dolorosos per a la víctima com els que directament deriven del delictes.

En aquesta línia, des de fa força anys la ciència penal posa l'atenció en la persona de la víctima i reclama una intervenció positiva de l'Estat dirigida a restaurar la situació en què estava abans de patir el delictes o almenys a pal·liar els efectes que el delictes ha produït sobre ella.

En el cas dels delictes violents, les víctimes pateixen, a més, les conseqüències d'una alteració greu i imprevista de la seva vida habitual, avaluable en termes econòmics. En el cas que la víctima hagi patit lesions corporals greus, la pèrdua d'ingressos i la necessitat d'afrontar despeses extraordinàries accentuen els perjudicis del mateix fet delictiu. Si s'ha produït la mort, les persones dependents del difunt estan abocades a situacions de dificultat econòmica, sovint severa. Aquestes conseqüències econòmiques del delictes castiguen amb especial duresa les capes socials més desfavorides i les persones amb més dificultats per inserir-se plenament en el teixit laboral i social.

II

La preocupació per la situació de les víctimes dels delictes registra importants manifestacions normatives tant en convenis i recomanacions d'organismes internacionals, com en la legislació comparada.

S'ha de destacar el Conveni número 116, del Consell d'Europa, de 24 de novembre de 1983, sobre la indemnització a les víctimes de delictes violents. La seva entrada en vigor es va produir el 1988 i tot i que encara no està signat per Espanya, constitueix un referent jurídic de primer ordre en el tractament d'aquesta matèria, juntament amb la Recomanació del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als estats membres, de 28 de juny de 1985, sobre la posició de la víctima en el marc del dret penal i del procés penal.

En l'àmbit de la legislació comparada, tot i que es va iniciar en primer lloc a l'àrea anglosaxona, se n'ha estès la protecció a les víctimes pels països del nostre entorn geogràfic, arran de l'aprovació de l'esmentat Conveni del Consell d'Europa.

D'altra banda, en l'àmbit intern, el fenomen de la victimització ha trobat ressò en els programes de partits polítics i en iniciatives parlamentàries des de fa una dècada.

III

La Llei regula, d'una banda, les ajudes de contingut econòmic a les víctimes de delictes violents i, d'altra banda, l'assistència a les víctimes de tot tipus de delictes.

El concepte legal d'ajudes públiques que preveu aquesta Llei s'ha de distingir de figures afins i, de manera senyalada, de la indemnització. No es pot admetre que la prestació econòmica que l'Estat assumeix sigui una indemnització ja que aquest no pot assumir substitutòriament les indemnitzacions degudes pel culpable del delictes ni, des d'una altra perspectiva, és raonable incloure el dany moral provocat pel delictes. La Llei, en canvi, es construeix sobre el concepte d'ajudes públiques -plenament recollit en el nostre ordenament- referit directament al principi de solidaritat en què s'inspira.

Aquesta Llei preveu els delictes violents i dolosos comesos a Espanya. El concepte de dol exclou d'entrada els delictes d'imprudència l'admissió dels quals faria inviable econòmicament aquesta iniciativa legislativa. D'altra banda, tant el Conveni del Consell d'Europa com el gruix de la legislació comparada al·ludeixen únicament als delictes intencionals, és a dir, dolosos.

Els delictes susceptibles de generar ajudes públiques són aquells el resultat dels quals és la mort, lesions corporals greus o danys greus en la salut física o mental. Pel que fa a la gravetat de les lesions o els danys en la salut, la Llei es remet als efectes de la seva valoració a la legislació de la Seguretat Social.

D'aquesta manera s'opta per delimitar els delictes violents amb resultat de màxima gravetat amb el propòsit d'avançar de manera rigorosa encara que selectiva, cobrint inicialment els danys de caràcter més greu però afermant la convicció social que aquesta funció l'ha d'exercir de mica en mica l'Estat.

El concepte de beneficiari s'ha construït atenent la consideració de víctimes tant de qui pateix directament les lesions corporals o danys en la salut com de les persones que depenien del difunt en els supòsits amb resultat de mort.

La quantificació de les ajudes és un aspecte central del sistema. Es parteix de la fixació de quanties màximes corresponents a cada una de les classes d'incapacitat que preveu la legislació de la Seguretat Social. Sobre aquests imports màxims, l'ajuda a percebre s'ha d'establir aplicant coeficients correctors atenent la situació econòmica de la víctima, el nombre de persones que en depenen econòmicament i el grau d'afectació o menyscabament sofert. Se segueix el mateix criteri en el supòsit de mort: fixació d'una quantia màxima d'ajuda i aplicació sobre aquesta de coeficients correctors.

L'ajuda econòmica es declara incompatible amb la percepció de les indemnitzacions dels perjudicis i danys causats pel delictes que s'estableixin mitjançant sentència judicial. El cercle es tanca declarant la subrogació de l'Estat en els drets que assisteixen la víctima contra l'autor del delictes i fins a l'import total de l'ajuda concedida.

La gestió d'aquest sistema d'ajudes es confia al Ministeri d'Economia i Hisenda, per tal de no crear una nova estructura administrativa.

La revisió en la via administrativa de les resolucions d'aquest departament s'encomana a la Comissió Nacional d'Ajuda i Assistència a les Víctimes de Delictes Violents i contra la Llibertat Sexual, creada a l'empara de les previsions de l'article 107.2 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Es considera que un procediment d'impugnació davant una comissió integrada per representants de dife-

rents departaments i, eventualment, per representants d'organitzacions o sectors socials especialment vinculats a aquest tema ha de permetre una actuació més ajustada que la via clàssica del recurs administratiu davant l'òrgan superior jeràrquic.

La concessió de l'ajuda es condiciona, com a regla general, al fet que s'hagi produït la resolució judicial ferma que posi fi al procés penal. Els terminis amb els quals treballa la Justícia penal fan que aquesta solució sigui insatisfactòria en els casos en els quals la situació precària de la víctima reclami una ajuda econòmica des del moment en què s'ha comès el delictes. La Llei preveu la concessió d'ajudes provisionals, atenent la precària situació de la víctima del delictes.

Un punt particularment sensible és el de la confluència d'aquest nou sistema d'ajudes amb el règim de rescabaments vigent per a les víctimes de bandes armades i elements terroristes.

Motius elementals de prudència financera impedeixen en aquests moments establir un sistema d'ajudes a les víctimes dels delictes violents equiparable al de les víctimes de bandes armades i elements terroristes, tant en la quantia de les ajudes com en la cobertura dels danys materials. D'altra banda, una confluència de règims que suposés minorar les quanties percebudes per les víctimes de delictes terroristes seria sens dubte inacceptable per a l'actual sensibilitat política i social.

S'ha optat per una solució intermèdia basada en dos elements. D'una banda, es deslegalitza completament el règim de rescabaments per danys a les víctimes de bandes armades i elements terroristes. D'altra banda, es preveu la confluència dels dos règims en els aspectes procedimentals en el moment en què s'aprovi el Reglament de desplegament d'aquesta Llei.

Quant a l'assistència a les víctimes, es preveu a la Llei com a concepte diferenciat de les estrictes ajudes econòmiques a les víctimes de delictes violents.

Amb això pretén generalitzar l'atenció psicològica i social a les víctimes de delictes de tot tipus, a través de la xarxa d'oficines d'assistència a les víctimes, que han de canalitzar les seves primeres necessitats atenent les més peremptòries que es produeixin com a conseqüència del delictes, generalitzant les experiències sorgides en diversos punts de la geografia espanyola amb resultat molt positiu.

CAPÍTOL I

Ajudes públiques

Article 1. *Objecte.*

1. S'estableix un sistema d'ajudes públiques en benefici de les víctimes directes i indirectes dels delictes dolosos i violents, comesos a Espanya, amb el resultat de mort, o de lesions corporals greus, o de danys greus en la salut física o mental.

2. Així mateix, s'han beneficiar de les ajudes que preveu la Llei les víctimes dels delictes contra la llibertat sexual, encara que aquests es perpetrin sense violència.

Article 2. *Beneficiaris.*

1. Poden accedir a aquestes ajudes els qui, en el moment de perpetrar-se el delictes, siguin espanyols o nacionals d'algun altre Estat membre de la Unió Europea o els qui, tot i no ser-ho, resideixin habitualment a Espanya o siguin nacionals d'un altre Estat que reconegui ajudes anàlogues als espanyols en el seu territori.

En el cas de mort, el que preveu el paràgraf anterior és exigible respecte als beneficiaris a títol de víctimes indirectes, amb independència de la nacionalitat o residència habitual del difunt.

2. Poden accedir a aquestes ajudes, a títol de víctimes directes, les persones que pateixin lesions corporals greus o danys greus en la seva salut física o mental com a conseqüència directa del delictes.

3. Són beneficiaris a títol de víctimes indirectes, en el cas de mort, i amb referència sempre a la data d'aquesta, les persones que reuneixin les condicions que s'indiquen a continuació:

a) El cònjuge del difunt, si no està separat legalment, o la persona que hagi conviscut amb el difunt de manera permanent amb una relació d'afectivitat anàloga a la de cònjuge, amb independència de la seva orientació sexual, durant, almenys, els dos anys anteriors al moment de la mort, llevat que hagin tingut descendència en comú, cas en què és suficient la mera convivència.

b) Els fills del difunt, sempre que en depenguin econòmicament, amb independència de la filiació i edat, o de la condició de pòstums.

c) Els fills que, tot i no ser-ho del difunt, ho siguin de les persones que preveu el paràgraf a) anterior, si depenien econòmicament d'aquell.

d) En defecte de les persones que preveuen els paràgrafs a), b) i c) anteriors, en són beneficiaris els pares de la persona morta si en depenien econòmicament.

4. Si hi ha diversos beneficiaris a títol de víctimes indirectes, la distribució de la quantitat a què pugui l'ajuda s'ha d'efectuar de la manera següent:

a) La quantitat s'ha de dividir en dues meitats. Una correspon al cònjuge o a la persona que hagi conviscut amb el difunt en els termes del paràgraf a) de l'apartat anterior. L'altra meitat correspon als fills que preveuen els paràgrafs b) i c) de l'apartat anterior, i s'ha de distribuir entre tots ells a parts iguals.

b) Si en resulten beneficiaris els pares del difunt, la quantitat a què pugui l'ajuda s'ha de repartir entre ells a parts iguals.

5. També en són beneficiaris a títol de víctimes indirectes els pares del menor que mori a conseqüència directa del delictes.

Article 3. *Supòsits especials de denegació o limitació.*

1. Es pot denegar l'ajuda pública o reduir-ne l'import quan la seva concessió total o parcial sigui contrària a l'equitat o a l'ordre públic ateses les circumstàncies següents declarades per sentència:

a) El comportament del beneficiari, si ha contribuït, directament o indirectament, a la comissió del delictes o a l'agreuament dels perjudicis.

b) Les relacions del beneficiari amb l'autor del delictes, o la seva pertinença a una organització dedicada a les accions delictives violentes.

2. Si el mort a conseqüència del delictes està inclòs en alguna de les causes de denegació o limitació de les ajudes que preveu l'apartat anterior, poden accedir a les ajudes els beneficiaris a títol de víctimes indirectes, si queden en situació de desemparament econòmic.

Article 4. *Concepte de lesions i danys.*

1. A l'efecte d'aquesta Llei, són lesions greus les que menyscaben la integritat corporal o la salut física o mental i que incapaciten amb caràcter temporal o permanent la persona que les ha patit.

No es considera incapacitat permanent la que no suposa un grau de minusvalidesa del 33 per 100 com a mínim.

2. Les lesions corporals o els danys a la salut física o mental han de tenir entitat suficient perquè, de conformitat amb la legislació de la Seguretat Social, tingui lloc una declaració d'invalidesa permanent en qualsevol dels seus

graus o una situació d'incapacitat temporal superior a sis mesos.

3. S'ha de determinar per reglament el procediment i l'òrgan competent per a la qualificació de les lesions o danys a la salut.

Article 5. *Incompatibilitats.*

1. La percepció de les ajudes que regula aquesta Llei no és compatible amb la percepció de les indemnitzacions per danys i perjudicis causats pel delicte que s'estableixin mitjançant sentència.

No obstant el que estableix el paràgraf anterior, és procedent l'eventual abonament de tota o una part de l'ajuda que regulen aquesta Llei i les normes de desplegament si el culpable del delicte ha estat declarat en situació d'insolvència parcial, sense que en cap cas es pugui percebre pels dos conceptes un import superior al que fixi la resolució judicial.

2. Així mateix, les ajudes que preveu aquesta Llei són incompatibles amb les indemnitzacions o ajudes econòmiques a què el beneficiari de les ajudes tingui dret a través d'un sistema d'assegurança privada, així com, en el supòsit d'incapacitat temporal de la víctima, amb el subsidi que li pugui correspondre per la incapacitat en un règim públic de Seguretat Social.

No obstant el que estableix el paràgraf anterior, és procedent l'eventual abonament de l'ajuda que regulen aquesta Llei i les normes de desplegament, al beneficiari d'una assegurança privada si l'import de la indemnització que ha de percebre en virtut d'aquesta és inferior a la fixada en la sentència sense que la diferència a pagar pugui superar el barem fixat.

3. En els supòsits de lesions o danys que determinin la incapacitat permanent o mort de la víctima, la percepció de les ajudes és compatible amb la de qualsevol pensió pública que el beneficiari tingui dret a percebre.

4. Les ajudes per incapacitat permanent són compatibles amb les d'incapacitat temporal.

Article 6. *Criteris per determinar l'import de les ajudes.*

1. L'import de les ajudes no pot superar en cap cas la indemnització fixada en la sentència. L'import es determina mitjançant l'aplicació de les regles següents, quan no superi la quantia esmentada:

a) Si es produeix la situació d'incapacitat temporal, la quantitat a percebre és l'equivalent al doble del salari mínim interprofessional diari vigent, durant el temps en què l'afectat estigui en aquesta situació després de transcorreguts els sis primers mesos.

b) Si es produeixen lesions invalidants, la quantitat a percebre com a màxim s'ha de referir al salari mínim interprofessional mensual vigent en la data en què es consolidin les lesions o danys a la salut i depèn del grau d'incapacitació d'acord amb l'escala següent:

Incapacitat permanent parcial: quaranta mensualitats.
Incapacitat permanent total: seixanta mensualitats.
Incapacitat permanent absoluta: noranta mensualitats.
Gran invalidesa: cent trenta mensualitats.

c) En els casos de mort, l'ajuda màxima a percebre és de cent vint mensualitats del salari mínim interprofessional vigent en la data en què es produeixi la mort.

2. L'import de l'ajuda s'ha d'establir mitjançant l'aplicació de coeficients correctors sobre les quanties màximes que preveu l'apartat anterior, en la forma que es determini per reglament i atenent:

a) La situació econòmica de la víctima i del beneficiari.
b) El nombre de persones que depenen econòmicament de la víctima i del beneficiari.

c) El grau d'afectació o menyscabament que pateixi la víctima dins els límits d'aquella situació que li correspongui d'entre les que preveu l'article 6.1.b) d'aquesta Llei.

3. En el supòsit que preveu l'article 2.5 d'aquesta Llei, l'ajuda ha de consistir únicament en el rescabament de les despeses funeràries que hagin satisfet efectivament els pares o tutors del menor mort, en la quantia màxima que es determini per reglament.

4. En els supòsits de delictes contra la llibertat sexual que causin a la víctima danys en la seva salut mental, l'import de l'ajuda ha de sufragar les despeses del tractament terapèutic lliurement escollit per ella, en la quantia màxima que es determini per reglament.

És procedent la concessió d'aquesta ajuda encara que les lesions o danys soferts per la víctima no determinin la incapacitat temporal.

En qualsevol cas, l'ajuda que preveu aquest apartat és compatible amb la que li correspon a la víctima si les lesions o danys soferts produeixen incapacitat temporal o lesions invalidants.

Article 7. *Prescripció de l'acció.*

1. L'acció per sol·licitar les ajudes prescriu pel transcurs del termini d'un any, comptat des de la data en què es va produir el fet delictiu. El termini de prescripció queda suspès des que s'inicia el procés penal pels fets esmentats, i torna a córrer una vegada dictada la resolució judicial ferma que posa fi provisionalment o definitivament al procés i ha estat notificada personalment a la víctima.

2. En els supòsits en què a conseqüència directa de les lesions corporals o danys en la salut es produeixi la mort, s'ha d'obrir un nou termini de la mateixa durada per sol·licitar l'ajuda o, si s'escau, la diferència que sigui procedent entre la quantia satisfeta per les lesions o danys i la que correspongui per la mort; el mateix s'ha d'observar quan, com a conseqüència directa de les lesions o danys, es produeixi una situació de més gravetat a la qual correspongui una quantitat superior.

S'ha de determinar per reglament el procediment per comprovar el nexa causal en els supòsits que preveu aquest apartat.

Article 8. *Competències.*

1. Les sol·licituds d'ajuda presentades a l'empareda d'aquesta Llei han de ser tramitades i resoltes pel Ministeri d'Economia i Hisenda.

2. Les seves resolucions i actes de tràmit que determinin la impossibilitat de continuar el procediment o produeixin indefensió, poden ser impugnats pels interessats davant la Comissió Nacional d'Ajuda i Assistència a les Víctimes de Delictes Violents i contra la Llibertat Sexual, creada per l'article 11 d'aquesta Llei.

Aquest procediment d'impugnació té caràcter substitutiu del recurs ordinari, en els termes de l'article 107.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 9. *Procediment.*

1. Les sol·licituds de les ajudes, adreçades al Ministeri d'Economia i Hisenda, les pot presentar l'interessat o el seu representant en qualsevol de les formes que preveu l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i hi han de constar els aspectes a què es refereix l'article 70.1 de la Llei esmentada.

2. Les sol·licituds d'ajuda que es formulin han de contenir, a més, les dades següents:

a) Acreditació documental de la mort, si s'escau, i de la condició de beneficiari a títol de víctima indirecta.

b) Descripció de les circumstàncies en què s'ha comès el fet que presenta caràcters de delictes dolós violent, amb indicació de la data i el lloc de la comissió.

c) Acreditació que els fets van ser denunciats davant l'autoritat pública.

d) Declaració sobre les indemnitzacions i ajudes percebudes per l'interessat o dels mitjans de què disposa per obtenir qualsevol tipus d'indemnització o ajuda pels fets.

e) Còpia de la resolució judicial ferma que posa fi al procés penal, ja sigui sentència, acte de rebel·lia o que declari l'arxivament per mort del culpable, o declari el sobreseïment provisional de la causa o el sobreseïment lliure pel fet de donar-se els supòsits que preveuen els articles 641.2n o 637.3r de la Llei d'enjudiciament criminal, respectivament.

3. El Ministeri d'Economia i Hisenda pot sol·licitar a les autoritats policials, al Ministeri Fiscal o als jutjats o tribunals la informació que necessiti per emetre resolució sobre les sol·licituds d'ajuda. Pot procedir, o ordenar que es procedeixi, a efectuar qualsevol classe d'investigació pertinent als seus propis fins.

4. El Ministeri d'Economia i Hisenda també pot sol·licitar a qualsevol persona física o jurídica, entitat o Administració pública, l'aportació d'informes sobre la situació professional, financera, social o fiscal de l'autor del fet delictiu i de la víctima, sempre que aquesta informació sigui necessària per a la tramitació i resolució dels expedients de concessió d'ajudes, o l'exercici de les accions de subrogació o repetició. També pot ordenar les investigacions pericials necessàries per determinar la durada i gravetat de les lesions o danys a la salut produïdes a la víctima. La informació obtinguda no es pot utilitzar per a altres fins que els de la instrucció de l'expedient de sol·licitud d'ajuda, i en queda prohibida la divulgació.

A fi que l'òrgan concedent de l'ajuda constati amb caràcter previ el compliment de les obligacions fiscals a què es refereix l'apartat anterior, aquell ha de sol·licitar a l'òrgan competent de l'Agència Estatal d'Administració Tributària informació sobre això en relació amb els beneficiaris de l'ajuda corresponent.

5. La resolució s'ha d'adoptar després d'escoltar les alegacions de l'interessat en tràmit d'audiència i conèixer l'informe del Servei Jurídic de l'Estat, que ha d'intervenir sempre en la tramitació dels expedients.

Article 10. *Concessió d'ajudes provisionals.*

1. Es poden concedir ajudes provisionals abans que es dicti resolució judicial ferma que posi fi al procés penal, sempre que quedi acreditada la precària situació econòmica en què han quedat la víctima o els beneficiaris.

S'han de determinar per reglament els criteris en virtut dels quals es considera precària la situació econòmica de la víctima del delictes, als efectes de poder accedir a la concessió d'ajudes provisionals.

2. Es pot sol·licitar l'ajuda provisional una vegada la víctima hagi denunciat els fets davant les autoritats competents o quan se segueixi d'ofici un procés penal per aquests.

3. La sol·licitud d'ajuda provisional ha de contenir, a més dels aspectes a què es refereix l'article 70.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, les dades següents:

a) La qualificació de les lesions o danys a la salut, realitzada per l'òrgan i mitjançant el procediment que es determini per reglament.

b) Acreditació documental de la mort, si s'escau, i de la condició de beneficiari a títol de víctima indirecta.

c) Informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indícis raonables per suposar que la mort, les lesions o els danys s'han produït per un fet amb caràcters de delictes violent i dolós.

4. L'ajuda provisional no pot ser superior al 80 per 100 de l'import màxim d'ajuda que estableix aquesta Llei per als supòsits de mort, lesions corporals greus o danys greus en la salut, segons correspongui.

La quantia s'ha d'establir mitjançant l'aplicació dels coeficients correctors a què es refereix l'article 6.2.

5. L'ajuda provisional pot ser satisfeta d'una sola vegada o mitjançant abonaments periòdics, que s'han de suspendre si es produeix algun dels supòsits que preveu l'article 14 d'aquesta Llei.

Article 11. *Comissió Nacional d'Ajuda i Assistència a les Víctimes de Delictes Violents i contra la Llibertat Sexual.*

1. Es crea la Comissió Nacional d'Ajuda i Assistència a les Víctimes de Delictes Violents i contra la Llibertat Sexual, que és competent per resoldre els procediments d'impugnació de les resolucions del Ministeri d'Economia i Hisenda en matèria de les ajudes que regula aquesta Llei.

La Comissió Nacional no està sotmesa a instruccions jeràrquiques i ha de resoldre els procediments d'impugnació de les resolucions del Ministeri d'Economia i Hisenda, així com els recursos extraordinaris de revisió contra els seus propis acords respectant els principis, garanties i terminis que les lleis reconeixen als ciutadans i als interessats en qualsevol procediment administratiu.

2. El Govern, a proposta dels ministres de Justícia i Interior i d'Economia i Hisenda, ha d'establir la composició i el règim de funcionament de la Comissió Nacional. Ha d'estar presidida per un magistrat del Tribunal Suprem, nomenat a proposta del Consell General del Poder Judicial, i integrada per representants de l'Administració General de l'Estat i, si s'escau, de les organitzacions vinculades a l'assistència i defensa de les víctimes. En qualsevol cas, una de les seves vocalies ha de correspondre a un representant del Ministeri Fiscal, nomenat a proposta del fiscal general de l'Estat.

3. Els acords de la Comissió Nacional, en emetre resolució sobre els procediments d'impugnació que preveu aquesta Llei, posen fi a la via administrativa.

Article 12. *Procediment d'impugnació.*

1. Els interessats poden impugnar les resolucions del Ministeri d'Economia i Hisenda en matèria de les ajudes regulades per aquesta Llei davant la Comissió Nacional en el termini d'un mes des de la seva notificació personal als interessats.

Transcorregut aquest termini sense haver-se impugnat la resolució, aquesta és ferma a tots els efectes, sense perjudici, si s'escau, de la procedència del recurs extraordinari de revisió davant el Ministeri d'Economia i Hisenda.

2. La impugnació es pot fonamentar en qualsevol dels motius de nul·litat o anul·labilitat que preveuen els articles 62 i 63 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Els vici i defectes que facin anul·lable l'acte no poden ser al·legats pels causants.

3. La impugnació es pot formular davant el Ministeri d'Economia i Hisenda o davant la Comissió Nacional.

Si es formula davant el Ministeri d'Economia i Hisenda, aquest l'ha de remetre a la Comissió Nacional en el termini de deu dies, amb el seu informe i una còpia completa i ordenada de l'expedient.

4. Transcorreguts tres mesos des de la formulació de la impugnació sense que la Comissió Nacional hi adopti cap acord, es pot entendre desestimada la impugnació, llevat del supòsit que preveu l'article 43.3.b) de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i queda expedida la via del recurs contenciós administratiu.

Article 13. Acció de subrogació de l'Estat.

L'Estat se subroga de ple dret, fins a l'import total de l'ajuda provisional o definitiva satisfeta a la víctima o beneficiaris en els drets que els assisteixin contra l'obligat civilment pel fet delictiu. La repetició de l'import de l'ajuda contra l'obligat civilment pel fet delictiu s'ha de fer, si s'escau, mitjançant el procediment administratiu de constrenyiment que preveu el Reglament general de recaptació.

L'Estat es pot mostrar part en el procés penal o civil que se segueixi, sense perjudici de l'acció civil que hi exerceixi el Ministeri Fiscal.

Article 14. Acció de repetició de l'Estat.

L'Estat pot exigir el reemborsament total o parcial de l'ajuda concedida, pel procediment que preveu el Reglament general de recaptació, en els casos següents:

- a) Quan una resolució judicial ferma declari la inexistència del delictes a què es refereix aquesta Llei.
- b) Quan amb posterioritat al seu abonament, la víctima o els seus beneficiaris obtinguin per qualsevol concepte la reparació total o parcial del perjudici sofert en els tres anys següents a la concessió de l'ajuda, en els termes que estableix l'article 5 d'aquesta Llei.
- c) Quan l'ajuda s'hagi obtingut sobre la base de l'aportació de dades falses o deliberadament incompletes o a través de qualsevol altra forma fraudulenta, així com l'omissió deliberada de circumstàncies que determinin la denegació o reducció de l'ajuda sol·licitada.
- d) Quan la indemnització reconeguda en la sentència sigui inferior a l'ajuda provisional.

CAPÍTOL II**Assistència a les víctimes****Article 15. Deures d'informació.**

1. Els jutges i magistrats, membres de la carrera fiscal, autoritats i funcionaris públics que intervinguin per raó del seu càrrec en la investigació de fets que presentin caràcters de delictes dolosos violents i contra la llibertat sexual, han d'informar les presumptes víctimes sobre la possibilitat i el procediment per sol·licitar les ajudes que regula aquesta Llei.

2. Les autoritats policials encarregades de la investigació de fets que presentin caràcters de delictes han de fer constar en els atestats que instrueixin totes les dades necessàries d'identificació de les víctimes i de les lesions que se'ls apreciïn. Així mateix, tenen l'obligació d'informar la víctima sobre el curs de les seves investigacions, llevat que amb això es posi en perill el resultat.

3. En totes les fases del procediment d'investigació, l'interrogatori de la víctima s'ha de fer respectant la seva situació personal, els seus drets i la seva dignitat.

4. La víctima d'un fet que presenti caràcters de delictes, en el mateix moment de fer la denúncia o, en tot cas, en la primera compareixença davant l'òrgan competent, ha de ser informada en termes clars de les possibilitats d'obtenir en el procés penal la restitució i reparació del dany sofert i de les possibilitats d'aconseguir el benefici de la justícia gratuïta. També se l'ha d'informar de la data i el lloc de celebració del judici corresponent i se li ha de notificar personalment la resolució que es dicti, encara que no sigui part en el procés.

5. El Ministeri Fiscal ha de procurar protegir la víctima de qualsevol publicitat no desitjada que reveli dades sobre la seva vida privada o la seva dignitat, i pot sol·licitar la celebració del procés penal a porta tancada, de conformitat amb el que preveu la legislació processal.

Article 16. Oficines d'assistència a les víctimes.

1. El Ministeri de Justícia i Interior ha de procedir, de conformitat amb les previsions pressupostàries, a la implantació d'oficines d'assistència a les víctimes a totes les seus de jutjats i tribunals o a totes les fiscalies en què les necessitats ho exigeixin.

2. En relació amb les activitats que es porten a terme en aquestes oficines, el Ministeri de Justícia i Interior pot establir convenis per a l'encàrrec de gestió amb les comunitats autònomes i amb les corporacions locals.

Disposició addicional primera.

El Govern, a proposta dels ministres de Justícia i Interior i d'Economia i Hisenda, pot revisar les quanties que preveu aquesta Llei.

Disposició addicional segona.

1. La percepció de les ajudes que preveu aquesta Llei no és compatible en cap cas amb els rescabaments per danys a les víctimes de bandes armades i elements terroristes.

2. Amb la finalitat d'homogeneïtzar progressivament el règim jurídic de les víctimes dels delictes, s'habilita el Govern per modificar el règim de rescabaments per danys a les víctimes de bandes armades i elements terroristes, que preveu l'article 64 de la Llei 33/1987, amb les modificacions que introdueixen en aquesta precepte la disposició addicional setzena de la Llei 4/1990, i la disposició addicional dinovena de la Llei 31/1991, tot això sense perjudici de les especialitats pròpies d'aquest últim sistema.

3. El Reglament que es dicti per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei ha de preveure que la tramitació, resolució i impugnació dels expedients de rescabaments per danys a víctimes de bandes armades i elements terroristes, les han de substanciar els òrgans que preveu aquesta Llei.

Disposició addicional tercera.

Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei els danys i perjudicis que preveu la Llei 52/1984, de 26 de desembre, de protecció de mitjans de transport per carretera que estiguin en el territori espanyol realitzant viatges de caràcter internacional, la indemnització dels quals s'ha de resoldre mitjançant l'aplicació de la seva legislació especial.

Disposició transitòria única.

El Govern ha de dipositar l'instrument de ratificació del Conveni 116 del Consell d'Europa de 1983 en el termini de sis mesos, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final primera.

El Govern, a proposta dels ministres de Justícia i Interior i d'Economia i Hisenda, ha d'aprovar en el termini màxim de sis mesos les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta Llei.

Disposició final segona.

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 11 de desembre de 1995.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ